Uredništvo in upravništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA"
izhaja v pondeljek, sredo in petek popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:
Celo leto . . . . . 12 K
Pol leta . . . . . 6 K
Četrt leta . . . . . 3 K
Mesečno . . . . . 1 K
Posamezne številke 10 v.
Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila
se računijo s 15 vin. od 6 redne petitvrste; pri večkratnih oznanilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 137. Maribor dne 25. novembra 1912. Letnik IV.

Bog nas varuj!

Vojska, vojska, vojska . . . grozeče odmeva ta klic preko zemeljske oble in v nepopisnem strahu pričakujejo milijoni dogodkov bližnjih ur. Z grozo gleda človeštvo na krvavo obzorje, na katerem se dviga silen jezdec z mečem v roki, zapuščajoč za sabo stotero gorje. Tik pred svetovno vojsko stojimo. V zadnjih dveh dneh so se z veliko naglico razvili važni dogodki, eden je podil drugega in ob koncu se je iz diplomatičnih neodkritosrčnosti in iz prisiljenih ljubeznjivosti izcimil najresnejši, najnevarnejši položaj. Ni več samo strašilo za plašljivce, ampak vojskina nevarnost je postala bridka resnica za celo človeštvo. Še naš neizčrpni optimizem se je pričel majati in z žalostjo moramo zapisati: tik pred vojsko stojimo in ne pred malo vojsko s Srbijo, temveč pred grozno svetovno konflagracijo, pred krvoprelitjem, kakor ga ne pozna zgodovina. V najbližnjih dneh mora past odločitev, ker struna je sedaj napeta do skrajnosti in je sedanji položaj za dalje časa nevzdržljiv. Še ko smo zadnjič poročali o zamotanem in neprijetnem položaju, se je zdela želja po miru pri vseh velesilah še tako močna, da nismo mogli verjeti na nevarnost svetovne vojske. Odgovornost za neizmerne posledice in negotovost bodočnosti je prevelika, da bi se katerakoli velevlast lahkomiselno igrala s svet uničujočim ognjem in se spustila v va banque igro. Vprašanje srbske luke ali vprašanje avtonomne Albanije je premalenkostno, da bi si hotela kaka velevlast nakopati grozno odgovornost. Kakor pa kažejo zadnji dogodki, se skuša zgorajšnji vprašanji vporabiti za pretvezo splošnega obračuna. Vedno ostreje se kažejo na obzorju nasprotstva med Avstrijo-Nemčijo in Rusijo-Anglijo-Francijo. Da pri tem konfliktu Italija kljub trozvezi ne bo na naši strani, ve vsakdo, ki le nekoliko pozna razmere. Bilo bi tudi mnogo preveč idealizma v politiki, če bi Italija, s katero smo mi sami pričakovali spopada, ne izrabila ugodne prilike in ne zadovoljila svojih teženj. Netivo, ki se je nabralo vsled mnogih nasprotstev tekom zadnjega desetletja med velesilami, preti vsplamteti v silnem, svetovnem požarju.

Res je: v zadnjih letih je postal položaj za vse države vedno bolj neznosen. Nezaupnost, ki vlada med njimi in težki interesni konflikti so napravili stanje nevzdržno. Ribanje med tripelentento in trozvezo, pri kateri so se pa tudi le pregosto pokazala nasprotstva, je napravilo vsako zdravo zunanjo politiko skoro nemogočo. Stali smo v znamenju blaznega tekmovanja pri oboroževanju, ljudstva so od dne do dne bolj ječala pod morečimi bremeni in ves gospodarski razvoj je bil oviran. Težki svinčeni oblaki se hočejo zdaj razliti v pogubonosnem nalivu, da bi zopet zasijalo solnce. Bojimo se samo, da to solnce ne bo zasijalo nam. Brez dvoma, da je moč Nemčije in Avstrije ogromna, toda proti štirim, petim stranem bi bil boj obupen. Neprodirna je bodočnost, toda sence, ki padajo, so strašne, nesrečo prerokujoče. Veliko stane oboroženi mir, toda vojska nam lahko prinese katastrofo. In četudi ne, četudi nam bo sreča mila. Žrtve na krvi in premoženju, ki bi jih od nas zahtevala vojska, bi bile velikanske, nepreračunljive, postale bi lahko naš ruin, zato prosimo in rotimo: ohranite nam mir!

Kot zvesti Avstrijci kličemo v tem resnem trenutku merodajnim krogom: ne pahnite države v vojsko, ne dajte cele naše bodočnosti na eno karto! Če pa mora biti, potem — Bog nas varuj!

* * *

Nekoliko besed o dogodkih zadnjih dni: Rusija, ki je bila že začela vplivati pomirjevalno v Srbiji in je budila uverjenje, da ne bo pomagala Srbiji za vsako ceno, je naenkrat spremenila svoje stališče. Z grozo je zvedel svet, da Rusija mobilizira. V soboto so prinesli listi iz Rusije vest, da je Rusija mobilizirala baje 24 korov ter da prevažajo neštevilni vlaki rusko vojaštvo na nemško in avstrijsko mejo. Kaj naj to pomeni, ni težko uganiti: za Srbijo, za balkansko zvezo, stoji Rusija in z njo združeni Anglija in Francija. Ne gre se več za malenkostna balkanska vprašanja, ampak v ospredje je stopilo na mah staro in vkoreninjeno nasprotstvo med Avstrijo in Nemčijo ter tripelentento. Kot v potrdilo skrajno nevarnega položaja je bival ravno te dni pri nemškem cesarju naš prestolonaslednik in z njim je bil — šef generalnega štaba Schemua.

Oba visoka gospoda sta imela priliko, da sta se pogovorila z nemškimi vodilnimi krogi o vsem potrebnem in dosegel se je, kakor enoglasno zatrjujejo nemški listi, popolen sporazum. Avstrija in Nemčija tesno združeni pričakujeta nadalnjega razvoja. Da ne držita rok križema, je umevno. Iz Nemčije že prihaja vest o vpoklicanju 150.000 rezervistov in tudi Avstrija mora skrbeti, da je nobena reč ne iznenadi. O drugih državah se sedaj še nič ne čuje. Samo iz Italije se je pred nekaj časom poročalo o gibanju armade. Reklo se je, da se Italija pripravlja na skupno akcijo z Avstrijo v Albaniji. Če niso bila ta gibanja mogoče naperjena proti komu drugemu?! Premikavna je prilika, da bi je naša ljubeznjiva soseda, ne izkoristila. Da tudi Anglija in Francija ne boste mirno gledali, ko bo prilika obračunati z osovraženo konkurentinjo Nemčijo in njeno zaveznico, ni prav nič dvomljivo.

Grozni, težki dnevi se nam bližajo. Bog nas varuj!

* * *

Po najnovejših vesteh je Francija ojačila svoje vojaštvo ob nemški meji in je Anglija nenadoma odpoklicala svoje brodovje iz maloazijskega obrežja. Da je to v zvezi z rusko mobilizacijo, je jasno.

Naše prireditve.

Kamnica pri Mariboru.

Čeravno smo pri občinskih volitvah vsled sramotnega izdajstva propadli, nismo vsled tega izgubili poguma. Včeraj, v nedeljo, dne 24. novembra, sta Mladeniška in Dekliška zveza priredili lepo Slomšekovo slavnost, ki je bila nepričakovano dobro obiskana.

Slavnost je otvoril pevski zbor pod vodstvom častitega gospoda Škofa z lepo pesmico. Belo oblečena dekleta pa so se nato poklonila Antonu Martinu Slomšeku.

Slavnostni govor je imel gospod Fran Žebot iz Maribora, ki je omenjal, da je bilo Slomšekovo delo osredotočeno v točki: vse za vero in slovenski narod. Pod znamenjem križa se borijo sedaj tudi še

PODLISTEK.

Zaigrana vas.

Narodni motiv iz XVIII. stoletja. — Spisal Proto Konec iz Srednje vasi.

(Dalje.)

Odštela sta Smleška dva svoje zlate. Pa bilo jih je premalo.

— Kar manjka, pa pojdite iskat v Poljanščico — pravi Smleški grajščak.

— Kot vitez boste to uslugo napravili Vi, gospod Ivan! — pikro odvrne kontesa in se obrne do kozjebrada barona.

— Tudi to bi storil, kontesa Marija. Toda kesam se, da sem bil včeraj premehak do ženske, — odvrne zbadljivo baron Ivan in odide za svojim bratom . . .

Sveče na leščencu so pojemale, domači grajščak in njegova sestra pa sta še pila iz majolike, preštevala zlate in se pomenkovala.

— Denarja nima več. Pa nekaj kmetov zastavi, — reče Oblak. — Midva ne bova iskala njegovih cekinov po vodi. Sicer mu pa jaz ne verjamem, da jih je zagnal v vodo . . .

— Jutri takoj se prepričamo. Kmet Dagarin Podbregom je dober plavač. Pokličem ga in takoj prinese tiste naše cekine na beli dan, če so le res na dnu vode.

— Modra je ta, sestrica moja! Sedaj pa: lahko noč!

III.

Tisti večer sta kmeta Zelnik in Dagarin sedela pri vinu ter se pogovarjala to in ono. Zelniku je še vedno rojil prejšnji večer po glavi in tisti beneški zlati mu niso dali miru. Kaj ko bi človek hitro obogatel? Ne bi bilo treba se toliko truditi in trpeti, odkupil bi se pri grajščini in bi postal še svoboden kmet. Kdo ima pravico do najdenega denarja?

Pa Zelnik sam si ni upal seči po cekinih. Dobro bi bilo, se s kom posvetovati. Njegov prijatelj Dagarin je gotovo mož za to, da zna molčati. Zakaj, če vesta dva, se še zaregla, če pa vedo trije, vedo vsi ljudje, pravi star pregovor.

Svoji ženi Zelnik ni upal razodeti skrivnosti. Pač pa je premišljeval cel dan, ali bi jo razodel še svojemu prijatelju Dagarinu.

In odločil se je, da jo razodene.

— Dobro je vince, sosed, presneto bi se pilo, če bi bil denar, — je začel sukati govor na svojo plat.

Pri tem je čisto na drobno pljunil mimo mize. To je bila Zelnikova slabost vselej, kadar je hotel spraviti iz sebe kako važno zadevo.

— Če bi ga imeli toliko kot grajski. Moj ljubi Zelnik, še marsikaj drugega bi se naredilo, ne samo vino pilo, če bi bil denar! — je odgovoril nato Dagarin.

— Ampak ga ni za kmeta. Gospoda ga ima pa preveč. Toliko ga ima, da ga stran meče. — Zelnik je zopet pljunil ravno tako na drobno, a skoro nervozno, kakor bi se vstrašil, da bo prehitro že izdal prijatelju svojo skrivnost.

— Meče, meče, — je pritrdil prijatelj Dagarin. — Vse te veselice in zabave, kakor jih imajo med seboj, vse te potrate, lovi, plesi, he, prijatelj Zelnik, kmet pa tlačani!

— In če ga pri vsem tem ne spravijo izpod rok, ti pa kar suho zlato lučajo v vodo . . . iz same gosposke objestnosti menda, ali jim pa tudi po glavah ni vse prav . . . Če bi ti vedel, prijatelj Dagarin, kaj sem jaz videl . . .

— Kaj si videl?

V tretje je zapršelo mimo mize in mimo Dagarina, potem pa se je sklonil Zelnik čisto na Dagarinovo uho.

Potihem in oprezno je zaupal prijatelju, kar je doživel poprejšnjo strašno noč na skali ob reki Poljanščici . . .

— Sosed, — je pristavil in glas se mu je pa čudno zatikal — tisti cekini so lahko najini, ti si kot kak povodni mož. Ne bo treba več tlačaniti, odkupiva se in vince bova pila.

— Čudna stvar — je siknil Dagarin; — meni se zdi nevarna!

Pred očmi pa so se mu v vsi lepoti zableskетali zlati beneški cekini.

— Kaj nevarna! Če eden vrže stran, pa drug lahko pobere. Kdo nama kaj more, če bi se to tudi izvedelo! Sicer pa ni treba, da bi se, saj nisi moja baba!

— Prav imaš, sosed, — odvrne Dagarin. — Če bi se pa le izvedelo, in bi se kdo po kakršnikoli pravični poti oglasil zanje, mu jih pa odštejeva. In praznih rok naju ne bo odpustil. Poštenje, prijatelj, je vendar le prva reč na svetu, tudi za naju, in če sva prav tlačana in reveža. Pa nisi prav nič poznal tistega viteza?

— Kaj ga bom poznal, ker je bilo tema, kakor v rogu. Naš grajščak prav gotovo ni bil. Njegov glas poznam.

— Zdaj je dosti tuje gospode v gradu. Prišli so od več strani na lov in najbrže je tisti neznani vitez eden izmed te tuje gospode. Bogve, kaj vse imajo ti grajščaki med sabo?! Malo še počakajva, saj se kmalu kaj izve.

— A nama pa lepi cekinčeki med tem vendarle splavajo lahko po vodi, če bova preveč cincala.

— Nič se ne boj, Zelnik! Saj tako vojsko napovedujejo! Kadar pa so vojskini časi, takrat je pa marsikaj dovoljeno, kar v mirnih časih ni. In takrat se tudi midva lahko posluživa vojskinih olajšav . . .

Prijatelja sta pila iz buče in se pogovarjala pozno v noč. Delala sta podrobne načrte, kam porabita cekine . . .

Poljanščica je šumela in oblivala navpik štrleče skale, lahek veter je majal drevesa in slavec je popeval v bližnjem grmovju . . . (Dalje prih.)

balkanski Slovani proti Turčinom za svobodo svojih bratov.

Mladina je po govoru predstavljala igri „Veseli god“ ter „Vino in voda.“ Vsi so svoje vloge dobro rešili. Vršilo se je tudi več deklamacij. Slavnost je zaključil pevski zbor s Slomškovimi narodnimi pesmimi. Kaj tako lepega kamniški nemškutarji ne znajo prirediti.

Središče.

Prostori v hiši velečastitega gospoda Dogše so bili nabito polni. Poleg Dekliške zveze in Orlov še smo opazili lepo število kmetov in kmetic; tudi nekaj tržanov se je udeležilo ustanovnega shoda Kat. izobraževalnega društva. Dekliška zveza je zapela lepe pesmi. Častiti gospod kaplan Kranjc otvori zborovanje.

Predsednikom shoda je bil imenovan posestnik Kunst iz Šalovc, ki pozdravi navzoče in podeli besedo gospodu poslancu dr. Verstovšeku.

Govornik je vbral prave strune; zlasti je povdarjal potrebo izobrazbe in omike in to dokazal na primerih iz življenja. Njegov govor je bil nad vse poučen in prepričevalen.

Predsednik kakor tudi častiti gospod Krajnc se zahvalita govorniku za pouk in obljubita, da bodejo delali v prospeh društva. Za predsednika je izvoljen posestnik Bedjanič.

Staranovavas.

V soboto, dne 23. novembra, zvečer, se je vršilo pri nas v gostilni gospoda Preloga gospodarsko zborovanje. Zbralo se je zelo mnogo posestnikov iz naše občine, pa tudi sosednja občina Iljaševci je bila dobro zastopana.

Govoril je nadrevizor gospod Vladimir Pušenjak iz Maribora o kmetijskih strojih, o nabavljanju kmetijskih strojev potom zadrug in o uredbi, ter poslovanju strojnih zadrug.

Po govoru se je razvila živahna debata, katere so se udeležili skoro vsi posestniki.

Sklenilo se je ustanoviti strojno zadrugo, določil delež K 50.— za uda in izvolilo načelstvo in nadzorstvo.

Navzoči posestniki iz Iljaševec so si izbrali še pripravljalni odbor, kateri bo storil vse potrebno, da se tudi za občino Iljaševce ustanovi strojna zadruga.

Politični pregled.

Zmaga balkanskih držav in Čehi.

Bivši minister in načelnik Enotnega češkega kluba dr. Fiedler je imel politično zborovanje, na katerem je govoril o zunanjepolitičnem položaju. Te zmage balkanskih narodov povzročajo tudi v Avstriji političen preobrat. Konec je nemškega in mažarskega gospodarstva. Avstrija bo morala svojo notranjo politiko preustrojiti v smislu slovanskih zahtev in jo tem zahtevam primerno urediti.

Napad francoskega oficijoznega glasila na avstrijsko politiko.

Oficijozni „Temps“ piše:

Avstrijska diplomacija hoče sedaj svobodno Albanijo, a se je svoj čas upirala reformam, katere je hotela Turčija Albaniji koncedirati, boječ se, da se s tem avstrijski vpliv ne zmanjša. General Nopcsa da je svoj čas severno Albanijo pod znanstveno pretvezo prepotoval le v politične namene. Avtonomna Albanija je samo pretveza za mirno penetracijo te dežele v svrho poznejše aneksije. Zato se hoče Srbijo od Jadranskega morja odvrniti, ker bi bila zelo neljub sosed, ki bi lahko preprečeval te namene. Srbija pa morja nujno rabi, dasi se upravičeni samoupravi Albanije ne protivi in samo noče, da bi se to načelo proglasilo kot dogma. Avstrija bo v Belgradu v tem oziru naletela slejkoprej na trdovratno opozicijo. Veliko vprašanje je, ako Italija avstrijsko stališče res podpira.

Izvajanja „Tempsa“ so na Dunaju vzbudila presenečenje. Na kompetentnem mestu izjavljajo, da francoska vlada odklanja odgovornost za take napade. Namiguje se, da te članke inspirira ruski poslanik v Parizu.

Vojska na Balkanu.

Vojska na Balkanu miruje. Po bitki pri Bitolju ni iz nobenega bojišča posebnih poročil.

Bolgarom se do sedaj še ni posrečilo, forcirati utrdb ob Kataldži, Turki pa dobivajo vsak dan še novih ojačenj iz Azije in utrjujejo pozicije ob Kataldži.

Skader in Odrin še tudi nista kapitulirala.

Toda, četudi so balkanske zadeve zelo važne, je vendar trenutno najvažnejše vprašanje, ki se glasi: ali bomo imeli z Rusijo vojsko ali ne.

Rusija mobilizira, o tem ne dvomi nihče več! Ruski car je že baje podpisal ukaz za mobilizacijo 24 armadnih zborov. Na mah se je obrnilo vse zanimanje iz Balkana na sever in vse nestrpno čaka, kako se bo razvilo razmerje med velesilami. Vse trepeče pred svetovno vojsko.

Bolgarsko-turška vojska.

Sprememba bolgarskega operacijskega načrta.

Velike izgube v dosedanjih bojih in težkoče pri preskrbovanju z živili in municijo onemogočujejo sedaj Bolgarom nadaljevanje dosedanje ofenzive še dalje preko kataldžinih utrdb. Pavza, ki je vsled tega nastala v bolgarskih operacijah, je dala Turkom priložnost, da so s pomočjo ojačenj iz Male Azije obrambo utrdb pri Kataldži organizirali in sicer tako, da nudi frontalni napad na te utrdbe toliko manj vspeha, kolikor več časa bodo še imeli Turki za njihovo izpopolnitev. Obrambna moč turških pozicij in oboroženje istih s težkimi topovi izključuje vsak napad na te pozicije brez težkih topov. Bolgarska oblegovalna artilerija pa stoji bred Odrinom in če bi tudi postala po padcu Odrina prosta, bo delal transport teh težkih topov in dovažanje municije Bolgarom silne težave. Umevno je, da bolgarska vojna uprava noče pričeti s frontalnimi napadi na te utrdbe ter skuša premagati na drug način sovražnika.

Glavna moč turške fronte ob Kataldži obstoja v tem, da se opira Turčija ob obeh straneh na morske obali, katere ščiti turška vojna mornarica. In vsled tega ni mogoče Bolgarom, da bi zamogli za hrbtom napasti turške pozicije, ker jim to zabranjuje sodelovanje turške vojne mornarice na obeh straneh. Na ta način je do sedaj z vspehom posegala vmes turška vojna mornarica.

Ta za Bolgare skrajno neugoden položaj bi se pa popolnoma spremenil, če bi se posrečilo Grkom, kateri edini imajo vojno mornarico, ki bi zamogla tozadevno priti v poštev, da bi vdrli v Marmara morje ter premagali turško vojno brodovje. Kakor hitro bi se posrečilo Grkom uničiti na ta način turško vojno brodovje in zagospodovati v Marmara morju, bi postal položaj Turčije popolnoma brezupen. Defile pri Büjük Čekmedže med jezerom Čekmedže in pa Marmara morjem bi potem obstreljevale grške bojne ladije in bi ga Turki ne mogli nadalje braniti. Bolgari bi prodrli levo turško krilo in turške pozicije bi bile izgubljene.

Zaveznikom se gre sedaj za to, kako bi omogočili grškemu bojnemu brodovju upad v Dardanele, ne da bi bile grške bojne ladije pri tem poškodovane. Forciranje Dardanel bi ne bilo umestno, ker se gre v prvi vrsti za to, da bi prišla majhna grška vojna mornarica nepoškodovana v Marmara morje, ker bi se v nasprotnem slučaju zmanjšalo upanje na zmago grškega vojnega brodovja nad turškim, če tudi je grška vojna mornarica veliko bolj izurjena, kakor je turška. Grško vojno brodovje mora priti nepoškodovano v Marmara morje. Grška vojna mornarica ima razen torpedne flotile le eno samo moderno oklopno križarko s 10.000 tonami in tri druge zastarele obrežne oklopne križarke s 5000 tonami. Turčija ima pa dve križarki z 10.000 tonami, katere je kupila od Nemčije, nadalje eno oklopno križarko s 3200 tonami, nekaj torpedovk in drugih zastarelih ladij. Če bi imelo grško vojno brodovje pri forciranju Dardanel kake večje izgube, bi bila njena bojna moč tako oslabljena, da bi ne mogla premagati turškega vojnega brodovja, vsled česar bi ostale šance zaveznikov pri starem.

Načrt vodstva bolgarske armade je sedaj ta, prodirati proti črti Bulair in istočasno izkrcati čete na zahodnem obrežju polotoka Galipoli, ki naj uničijo za hrbtom forte v Dardanelah in pomorske mine ter omogočijo prosti vhod grškega vojnega brodovja skozi Dardanele v Marmara morje.

Turki skušajo preprečiti ta za nje skrajno nevarni načrt zaveznikov na ta način, da silno popomnožujejo posadko polotoka Galipoli in ker bodo pričeli Bolgari v kratkem času izvrševati svoj načrt, je pričakovati zelo zanimivih vojnih akcij na otoku Galipoli, ki bodo končno prinesle odločitev na bojnem polju.

„Morningposti“ se brzojavlja iz Carigrada:

30.000 Bolgarov, kateri so bili pred Solunom, je odkorakalo proti Dardanelam, da na suhem napadejo forte ob Dardanelah. Po padcu teh fortov bi imele grške vojne ladije prost vhod v Marmara morje.

Bolgari pri Čataldži.

Znameniti angleški vojni poročevalec Bartlet je bil v nedeljo, dne 17. t. m. in v pondeljek, dne 18. t. m., očividec bojev med Bolgari in med Turki pri Čataldži. „Daily Telegraphu“ je poslal dve brzojavki, a druga, oddana dne 18. t. m., je prišla prej v London, kakor prva.

Glasi se:

Danes ob 5. uri zjutraj ni bilo na celi fronti bitke slišati ne enega strela. Ta tihota je trajala že več ur. Zdelo se je, kakor da je bilo naenkrat konec vojne. Toda iz Hademköja došel orožnik mi je prinesel povelje, da moram oditi v Carigrad. Rekel mi je, da se začne turška armada vsak čas lahko umikati, zakaj po noči da se je zgodila še druga nesreča. Drugih pojasnil mi ni mogel dati.

Namesto, da bi se bil vrnil v Carigrad, sem šel vnovič na bojišče.

Ko sem se približal vojnemu polju, sem zaslišal grmenje topov. Prej ga nisem mogel slišati, ker je divjal nasproten veter.

Prišedši na griče, pred katerimi je bila turška armada, nisem v začetku mogel ničesar razločiti, — ker je megla zakrivala vojaštvo. Ni se videlo niti dima šrapnelov, ki so razpokali na vseh straneh, in samo rudeči hipni blisk pri eksploziji granat se je razločil.

Ko se je megla razgrnila, sem mogel zapaziti, kake premembe v pozicijah so se zgodile po noči. Vse utrdbe, ki stoje v ospredju in tvorijo skrajno obrambo centruma linije pri Čataldži, so padle Bolgarom v roke. Bolgari niso koncentrirali svoje artilerije na sovražnika, marveč so od zavzetih pozicij obsipali s točo šrapnelov obrambno četo pri Hademköju in na levem turškem krilu.

Kmalu potem mi je neki oficir povedal, kaj se je zgodilo. Ob 1. uri zjutraj so Bolgari koncentrirali svojo infanterijo proti prednjim utrdbam in začeli naskok, ki je imel odločilen vspeh, zakaj po tričetrt ure trajajočem srditem boju z bajoneti so zavzeli vse utrdbe. To je bila tista nesreča, ki jo je bil omenil orožnik.

Bolgari stoje sedaj na gričih, kjer se nahajajo glavne obrambne linije turške in so v položaju, da se lotijo turškega središča pri Hademköju. A kar je še huje od tega je to, da Bolgari lahko obidejo levo krilo turških pozicij.

Zavzemši prednje utrdbe, so Bolgari ves pondeljek posvetili strahovitemu bombardiranju drugih turških utrdb. Vrh tega so, z namenom, demoralizirati turško vojaštvo, streljali tudi na polje, kjer so bili razpostavljeni Turki. V prvih jutranjih urah ni imelo to vspeha zaradi megle, a pozneje je postalo streljanje precizno in je imelo strašne vspehe pri prvem voju turške armade.

En oddelek za drugim je zapustil bojno linijo in hitel, da se spravi na varno. Nihče ni skušal vojake zadržati in kmalu so se začeli celi bataljoni umikati in skoro nato se je zdelo, da beži cel voj v popolnem neredu.

Vse jutro je turška artilerija le redkoma odgovarjala na sovražnikovo streljanje, morda ker ni hotela izdati svojih pozicij, morda tudi, ker ni imela dosti municije.

Na levem krilu, kjer je bil boj še hujši, so pa Bolgari zavzeli pozicijo pod griči, ki leže južno od Čataldže. V nedeljo zjutraj so začeli prednje turške utrdbe strahovito obstreljevati, a niso mogli Turkom storiti posebne škode. Pozicija bolgarske artilerije v dolinici Hademköj ni lahka, kajti izpostavljena je ognju turške artilerije, ki je nameščena na višjem terenu. Zarad tega so Bolgari svojo artilerijo umaknili iz večine dolinice na pozicije, ki jih je že prej zavzemala.

Položaj pri Kataldži.

Zofija, 23. nov.

Na kompetentnem mestu zatrjujejo, da se nadaljujejo pogajanja za premirje. V slučaju, da ne bodo imela nobenega vspeha, obstoja namen, da bodo vse bolgarske, srbske in grške čete, kolikor jih je pač na razpolago, skupno forcirale utrdbe pri Kataldži. Po zavzetju bodo imele združene armade vhod v Carigrad.

Počasno prodiranje Bolgarov.

Berolin, 23. nov. (Zas.)

„Lokal-Anzeiger“ brzojavlja iz Bahtdžejskója, ki je železniška postaja med Kataldžo in Hademköjem sledeče:

Boj na levem turškem krilu se nahaja v neizpremenjenem štadiju, vendar se pa Bolgari približavajo polagoma vedno bližje. Strelne nasipe, katere si napravijo po noči, je videti prav razločno. Njihova infanterija je od turških pozicij le kakih 500 metrov oddaljena. Turki še vstrajajo za silo. Bitka bo trajala bržčas nekaj dni. Ker se Turki omejijo le na pasiven odpor in ker njihove rezerve ne posegajo pravočasno v boj, je izključen vsak večji vspeh za Turke.

Odrin.

Zofija, 23. nov.

Celo noč in ves današnji dan so Turki močno obstreljevali s težkimi topovi bolgarske nasipe pred Odrinom, toda brezvspešno. Iz Odrina ubegli turški vojaki pravijo, da je položaj v Odrinu obupen. Živili gre proti koncu. Mesto je prenapolnjeno z mohamedanskimi begunci, bolnišnice, kakor tudi zasebna poslopja so polna ranjencev.

Pri bolgarskem cenzorju.

Neki korespondent piše iz Zofije:

Popoldne je veljal moj poset nekemu bolgarskemu vseučiliščnemu profesorju, ki fungira zdaj kot vojni cenzor. V znak novega dostojanstva nosi oficirsko kapo s posebnim ornamentom.

„Prave vojne vesti me malo zanimajo in če bi tudi slučajno izvedel kako važno stvar, bi se najbrže trikrat premislil, preden bi jo pripovedoval naprej. Ni res, slab korespondent? Sicer pa ne prihajam v taki funkciji k Vam. Bolgarsko strogo cenzorsko stališče jaz, za svojo osebo, popolnoma odobravam. Na vrat so Vam poslali na stotine žurnalistov, ki ne delajo drugega nego zgago. Vrhu tega zastopajo izvečine Vašemu balkanskemu pokretu neprijazne liste.“

Razgovarjala sva se popolnoma neprisiljeno o dosedanjem razvoju vojne. Zanimale pa so me v resnici le vojne izgube moštva.

„Po moji cenitvi in kolikor sem informiran, pa znaša minimum onih ranjencev, ki jih dovajajo vsak dan vtaki v Zofijo, 2000 mož. Kako visoko cenite dosedanjo izgubo Vi?“

Cenzor je nagrbančil čelo in me skušal odpraviti z lepimi besedami.

„O številu nimam pojma, ali izgubili smo med mrtvimi tudi velik del cveta bolgarske mlade inteligence in te izgube bomo najhujše občutili!“

„Ali Vam smem imenovati aproksimativno številko ranjencev? Po mojih dosedanjih vtisih in računih dobimo minimalno številko 30.000.“

Cenzor ni tajil.

„Cenili ste pravilno. Tak je naš minimalni izgubitek na ranjenih.“

„In mrtveci?“

Cenzor je zamahnil z roko. Tudi jaz nisem še več zinil o predmetu.

Kolikor je znano, kurzira v nemškem časopisju kot število ubitih 20.000, kar pa je po mojem vtisu pretirano. Gotovo pa bo ubitih okoli 6000 mož. A žalibog, da je najbolj prizadet na teh žrtvah zofijski polk, v katerem je bila zbrana pred vsem bolgarska inteligenca. Trdijo, da je po končani bitki car Ferdinand strgal epolete z ram poveljniku tega polka, nakar si je nesrečni polkovnik pognal kroglo skozi glavo. Strahovito decimiranje je baje zakrivil polkovnik.

„Glede Carigrada menda ne bo spora?“

„Upamo, da pod nobenim pogojem. Sklenjeno je bilo z naše strani v naprej, da se bolgarska armada pred obzidjem ustavi.“

„Torej v mesto Carigrad nikakor ne bo korakala?“

„To, seveda, s tem še ni rečeno. Odvisno je morda od Soluna. Pripasti mora po pogodbi nam! Če ostane Grški, krenemo morda tudi mi na vzhodu drugo pot.“

Srbsko turška vojska.

O bitki pri Bitolju.

Belgrad, dne 22. novembra: Vesti iz Bitolja prihajajo le polagoma, ker so poveljniki zaposleni z zbiranjem čet in z razporejanjem vojaških oddelkov. Borbe še niso ponehale, ker še srbske čete neprestano zasledujejo bežeče Turke. Bitka pri Bitolju je trajala neprestano štiri dni in štiri noči. In naši voji, ki so prodirali od Malovista ob Prespanskem jezeru, so včeraj zjutraj naleteli na razbite turške oddelke. Kakor poročajo, so bili ti oddelki deloma uničeni, deloma pa ujeti. Večje srbske čete so bile poslane proti Debru, kjer vlada prava anarhija, ker so Arnavti razorožili turške nizame, a so se kasneje med sabo sprli. Srbski voji, prodirajoči na to stran prostranega operacijskega polja, niso naleteli na noben odpor in so danes zavzeli Debar (Dibar). Za konjenico, ki je bila odposlana proti Turkom v Ohrid, je kasneje odšla tudi pehota.

Drugi del armade ima nalogo zavzeti Lerin in „izčistiti“ Pelagonijo. Borbe se torej nadaljujejo na vseh straneh, dasi je turška vojska že popolnoma razbita.

Po bitki pri Bitolju je velik del turške poražene armade hotel uteči preko planine Babe. Ker pa prelaz ni bil mogoč, so se Turki včeraj zjutraj vrnili ter se sedaj predajejo srbski vojski. Število teh turških vojakov, ki so se vdali, je silno veliko. Na goro Babo je utekel baje tudi Djavid paša sam s svojim vojem. Čez dva ali tri dni se bo tudi Djavid paša vdal, tako se splošno pričakuje.

Vsa ostala turška armada se je, v kolikor ni bila takoj ujeta, razkropila na vse strani, ne da bi imela namen, da bi se še kje koncentrirala. Dasi ni verjetno, da bi se Turki še enkrat odločili za odpor, vendar je vojna uprava odredila, da se mora storiti vse, da se razorože še poslednji ostanki turške vojske.

Črnogorsko-turška vojska.

1500 Turkov padlo pri zavzetju Leša.

„Corriere della sera“ poroča iz Bara:

Med tem, ko je srbska armada, ki je operirala skupno s črnogorsko armado, utrujena vsled neprestanega dežja in napravljenih forsiranih maršov, počivala na bregovih nekega dotoka Drina, predno da napade Leš, ko straže naznanile, da se približuje že velika vojaška četa. Bili so Turki. Srbi so se z vso naglico umaknili 500 metrov nazaj in se skrili za drevje, kjer so nastavili svoje mitraljeze ter pričakovali primernega trenutka. Turki so prekoračili reko ter so se v sredi nekega improviziranega mesta razvili v vojno črto. Ko so se Turki dosti približali, so Srbi izstrelili svoje puške in mitraljeze. Prizor je bil strašen. Le malo jih je ostalo živih; oni, ki niso padli, so se spustili v divji beg ter utonili v reki. Ko so pokapali mrtve Turke, so jih našteli — 1500!!? Je gotovo pretirano.

Avstrija in Srbija

Afera Prochazka.

Belgrad, dne 24. novembra: Glasom brzojavke, došle avstro-ogrskemu poslaniku, se je pripeljal avstrijski konzul Edl, ki ima nalogo, preiskati zadevo konzula Prochazke, včeraj v Skoplje. Danes je nadaljeval vožnjo v Prizren. O Prochazku še ni nobenega glasu.

Sultan.

Berolinska „Morgenpost“ poroča, da je sultan ves preplašen. Hotel je izpočetka zopet spraviti na vlado mladoturke, toda Kiamil paša ga je pregovoril za svojo mirovno politiko, češ, mladoturki so republičani. Nato je sultan izjavil, da rad prepusti celo Turčijo balkanski zvezi, samo da Bolgari ne vkorakajo v Carigrad. Ko je čul, da so velevlasti izkrcale vojake, se je jokal. Udal se je le, ko je grof Pallavicini izjavil, da se ta sklep ne more več revocirati.

* * *

Cerkev Hagija Sofija, Sveta Modrost, v Carigradu je bila zgrajena leta 548 po Kristusu. 16 let je trajalo delo in pri tem je bilo zaposljenih nepre nehoma 10.000 delavcev. Dne 29. maja 1453 pa so Turki zavzeli Carigrad in spremenili cerkev Svete Modrosti v mohamedansko mošejo. Po stari legendi je takrat, ko so pridrvili turški vojaki v cerkev, na glavnem altarju bral sv. mašo škof. Ko so Turki že vse v cerkvi zbrane krščane pomorili, prekine škof sv. mašo, vzame kelih in hiti z njim na galerijo. A Turki jo uderejo za njim. V tem trenutku se odpre pred njim zid in škof stopi skozi odprtino in za njimi se zagrne zidovje. Tak čaka sedaj po grški pravljici škof, da kristjani zopet cerkev zasedejo. Ko se to zgodi, bo stopil iz zidu in dalje maševal, kjer je bil leta 1453 ostal.

Smešni komedianti.

Ni prijetno človeku, če mora občevati, ali ima opraviti s sodrgo, ki se zbira okrog „Štajerca.“ Človek se ji rad izogne in mimogrede rad krepko pljune. Včasih se pa vse eno zgodi, da ima človek nad to propalo družbo svoje veselje: kadar namreč stopi v javnost in se dela, kakor da nekaj pomeni. V takih trenutkih je neizrečeno smešna. Tako tudi zdaj, ko so nemškutarji začeli igrati vlogo „patrtjotov.“ Ker mi v sedanji vojski ne držimo s Turki, temi zakletimi sovražniki vsega krščanstva in krvniki naših pradedov, kričijo nemškutarji, da smo nepatrijotični. V imenu slovenskega ljudstva zagotavljajo, da je slovenski narod Avstriji vdan. Preneumno. To delajo tisti nemškutarji, o katerih vendar vemo vsi, da ne morejo govoriti v drugem imenu kot v imenu ptujskih šnopsarjev in ki so po izjavi Linhartovi — predstraža nemštva na jugu. In to nemštvo? Naše nemštvo je skozi in skozi protiavstrijsko. Povsod imenuje razne trge in ulice po Bismarcku, ki je bil zaklet sovražnik Avstrije. Iz Nemčije importira lutrovske pastorje, da pripravljajo pot Prusom. Ravno ptujski poslanec Malik pripada stranki, ki je v državnem zboru kričala „Hoch Hohenzollern!“ Navedli bi lahko še več takih slučajev, ki dokazujejo, kako je naše nemštvo prusovsko. Privesek tega nemštva so pa štajerčijanci. Če se oni postavljajo kot zvesti Avstrijci, se morejo še krave smejati in če bi se mi branili proti takim ljudem, bi samo žalili celo naše ljudstvo. Pribijemo samo: Slovenci smo zvesti habsburški dinastiji in Avstriji, a naša ustava nam daje popolno prostost, da nas nihče ne more siliti, da bi prenašali vdarce, ki so nezakoniti in pa protiustavni.

Raznoterosti.

Duhovniška vest. Častiti gospod kaplan Viktor Lunder je od Sv. Martina na Pohorju prestavljen h Gornji Poljskavi.

Iz poštne službe. Višji poštni oficijal v Mariboru Herman Welzl je pomaknjen v osmi činovni razred.

Za „Rudeči Križ“ balkanskih držav je poslala našemu uredništvu Marija Lončarič v Grabah p. Središču znesek 26 K 20 v. Hvala lepa!

Pomanjkanje zdravnikov na ptujski bolnišnici in hiralnici. Poroča se nam, da sta na ptujski bolnišnici in hiralnici, katera zavoda sta precej velika in vedno prenapolnjena, nastavljena le dva zdravnika in sicer dr. Meteles, ki je ob enem tudi mestni zdravnik, in pa dr. Treitl, ki je zdravnik raznih bolniških blagajn in zobozdravnik. Oba zdravnika imata tudi posebno veliko zasebno prakso, vsled česar nimata dovolj časa za bolnišnico, ki je četrt ure izven mesta, akoravno spada to še k mestu Ptuju. Gospoda zdravnika prideta okoli ½10. ure dopoldne v bolnišnico, sta po eno uro tam, potem pa odideta. Včasi gresta popoldan tja, a redno ne; po noči pa navadno ni zdravnika na obeh zavodih. Ni ure, da ne bi pripeljali kakega bolnika, toda zdravnika navadno ni in tudi kmalu ne pride in vrhu tega nima veliko časa. V Mariboru je nastavljenih sedem ali osem zdravnikov; nekaj jih mora stanovati v bolnišnici, da so bolnikom vsak čas pri roki, a v Ptuju je bolnišnica brez zdravnika. Nujno zahtevamo od deželnega odbora, da nastavi še vsaj dva zdravnika, ki morata stanovati v bolnišnici, da bode vsaj po en zdravnik bolnikom vedno na razpolago.

Odlok c. kr. namestnika glede osebno-dohodninskega davka. Opetovano so se že pritoževali posestniki našim poslancem, da davkarija jako visoko nastavi osebno dohodnino tudi kmetom, ki si posekajo tu in tam kak gozd in prodajo les. Na posredovanje poslancev je c. kr. namestnik grof Clary kot prezident finančne deželne direkcije izdal na davčne oblasti odlok, v katerem naroča davkarjem, da morajo jako previdno in z največjo prizanesljivostjo določati dohodnino pri tistih kmetih, zlasti v hribovitih krajih, kateri prodajo les, da bi si na ta način pridobili dohodkov za plačilo svojih dolgov, za pokritje raznih nesreč v gospodarstvu, za izplačevanje dedščine in za slične slučaje. Davčnim oblastem se ukaže, da vselej pri vsaki priložnosti podučijo stranke o tem, koliko se sploh more prištevati od skupička lesa k osebno-dohodninskemu davku, da podučijo stranke o vzrokih in o obsegu te davčne obveznosti ter nadalje o odbitkih (kot so stroški pri podiranju, stroški prevažanja) itd., da se nudi na ta način še strankam prilika, da označijo, kar je treba vedeti pri odmerjenju osebno-dohodninskega davka.

„Matica Slovenska.“ Odborova seja dne 18. novembra 1912. — Gradivo za veliki tehniški slovar je abecedno urejeno tudi že v okvirju poedinih črk. — Tisk zemljevida slovenskega ozemlja napreduje; vsi deli so bili v prvi korekturi, nekateri tudi že v drugi in tretji. — Knjige za leto 1912 se dotiskujejo. — Sprejme se drama A. Funtka „Tekma.“ — Na podlagi predsednikovega poročila se razpravlja o literarni zapuščini dr. K. Štreklja; za Matico je najvažnejše gradivo „Narodnih pesmi, pravljic in pregovorov.“ Za novega urednika „Narodnim pesmim“ se imenuje gospod dr. Josip Glonar, uradnik vseučiliške knjižnice v Gradcu. Štrekljevo „Zgodovinsko slovnico slovenskega jezika“, ki je v nekaterih poglavjih (za kakih 25 tiskovnih pol) povsem za tisk izdelana, ki jí pa nekatera druga poglavja čisto manjkajo, bo laže in vspešneje izdala „Jugoslovanska Akademija“ v Zagrebu. — Glede nabave Štrekljeve slovenske knjižnice za Ljubljano je predsedništvo Matice stopilo v zvezo z vodstvom tukajšnje licejske knjižnice in muzeja Rudolfina; Matica bo rada sopodpisala tozadevno prošnjo, ki bi šla na visoko vlado. — V okviru Matice Hrvatske se izdeluje načrt za veliko ilustrirano delo v Istri, ki bi se mu pozneje pridružila slična dela v Banovini, Sloveniji, Dalmaciji, Bosni. Matica Slovenska je ta načrt izročila v presojo slovenskim strokovnjakom. Ta knjiga bi morda mogla iziti kot skupna edicija obeh Matic. — Za leto 1912 manjka z ozirom na proračun še 3000 K udnine. Članov je plačalo dozdaj 2403.

Čehi in Albanija. „Venkov“ piše: „Čehi zahtevamo, naj se nam dovolijo tiste pravice, ki jih hočejo dati Nemci in Mažari Arnavtom. Še manj zahtevamo. Dajte šole Slovakom, vrnite jim zarubljeno narodno premoženje, ne kaznujte in ne zapirajte jih več za to, če slovaško govore. Dajte Čehom vseučilišče na Moravskem, ne zatvarjajte nam šol na Dunaju, ne zasledujte naših ljudi zato, ker svojo narodnost priznavajo, dovolite nam češki uradni in pa armadni jezik, ne raztrgajte našega kraljestva, ne uničite naših manjšin, ne ponemčujte nas s silo na Moravskem in v Šleziji, uvedite na Dunaju češko službo božjo in ne podirajte čeških nagrobnih spomenikov. Vi, ki nimate niti najmanjšega smisla in čustva za kulturne, delovne in napredne narode avstrs-ogrske države, si upate pred celim svetom trditi, da Vam gre le za kulturne in moralne koristi. Albanije. To je narobe svet, v nebo vpijoča neodkritosrčnost in farizejstvo;“ — Da bi dali tej-le notici lahko tudi naslov „Slovenci in Albanija“, so čitatelji uganili gotovo že sami.

Štajersko.

Maribor. (Slovensko gledališče.) Na Miklavževo nedeljo, dne 8. decembra 1912, se predstavlja: „Rdeča kapica“, pravljica s petjem v štirih dejanjih. Po igri nastop Miklavža s sijajnim spremstvom angeljev, parkljev, Luciferja, Belcebuba itd., potem obdarovanje. Sodeluje orkester Glasbenega društva. Blagajna se odpre ob pol 3. uri popoldne. Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. Darila naj se oddajo na dan predstave hišniku v Narodnem domu. Vsako darilo mora imeti natančen naslov obdarovanca in biti kolekovano z narodnim kolekom, ki se prodaja pri hišniku in v gostilni Narodnega doma. Žaljiva darila se odklanjajo. — V nedeljo, dne 15. decembra, ob 4. uri popoldne: Slomškova slavnost v prid Dijaški kuhinji v Mariboru.

Majšperg. (Kralj alkohol.) Rad ga je cuknil in in rad potem doma ženo pretepal. In pred kratkim, ko mu je sin doma pretepanje branil, je od jeze izpil četrt litra čistega špirita. Užgala se mu je vsa drobovina in v malo časa je bil mrtev. Pa so ga tam pri podružnici Sv. Bolfanka pokopali „cerkveno“, — kakor tam sploh pokapljajo brez duhovnika.

Ljutomer. Podporno društvo Franc Jožefove šole vabi na šolsko tombolo, ki se vrši v nedeljo, dne 1. decembra v gostilni gospoda Fr. Severja v Ljutomeru, Odbor prosi ob enem vse p. n. prijatelje naše šole za blagohotne prispevke, oziroma dobitke, kar se naj pošlje do četrtka, dne 28. novembra, gospej učiteljici Ivančič ali pa predsedniku Podpornega društva, učitelju gospodu Zacherlu. Sprejme se hvaležno vsak dar.

Šoštanj. Včerajšnjo nedeljo popoldne ob ½3. uri, so med večernicami zazvonili zvonovi župnijske cerkve sv. Mihaela, oznanjujoč ogenj. Velike in goste plasti dima, ki so se dvigale nad Lampretovo tovarno za mizarske izdelke, so pokazale, kje gori. In kmalu je bila tovarna v žarečem plamenu. Ker je bila tovarna polna brzogorilne tvarine, se je plamen v kratkem času hudo razprostrl. Prišli sta sicer takoj na pomoč požarni brambi iz Šoštanja in Družmirja, toda njuno delovanje je zelo oviralo pomanjkanje vode, ker so bili sosednji vodnjaki kmalu izpraznjeni. K sreči takrat ni bilo vetra, ker bi sicer sosednja poslopja bila v največji nevarnost. Škoda, ki jo trpi Lampret, je tem večja, ker je imel veliko gotovih izdelkov, pripravljenih za odpošiljatev; sedaj so postali plen požrešnega plamena. Tovarna je zavarovana, toda zavarovalna svota ne bo dosegla škode. Kako je požar nastal, se ne ve.

Gornjegrajski okraj. Na odločno posredovanje državnega poslanca dr. Verstovšeka je ministrstvo nakazalo takoj okrajnemu zastopu za prekoračenje proračuna pri cesti v Solčavo svoto 33.200 K, 16 tisoč kron pa izplača leta 1913. Vspeh tega posredovanja je velik, ker je poslanec lansko leto le s težavo dosegel, da je ministrstvo dovolilo subvencijo za prekoračeno svoto, katero je pa hotelo plačati le v petih obrokih.

Loterijske številke: Dne 23. novembra 1912.

Gradec	14	53	74	30	72
Dunaj	77	81	2	43	59

Trgovski sotrudnik

mešane stroke, 23 let star, dosluže·ojak, slo·enskega in nemškega jezika popolnoma zmožen želi vstopiti v kakšno trgovino. Nastop takoj. Več pove upravništvo tega lista.

Lepa hiša z dobro idočo „Gostilno“, žganjetočem in tabaktrafiko, lepo kletjo za vino, lepim gospodarskim poslopjem in svinjskimi hlevi, 4 orale njiv in travnikov, ena njiva za stavbišče, vse to na jako prometni okraj ceste, 5 minut od trga in železniške postaje oddaljeno na Spodnjem Štajerskem se takoj proda za 24.000 K, 6000 K ostane lahko vknjiženo. Kje pove upravništvo tega lista. 226

Fr. Kampuš: Zg. Poljskava

pri Pragarskem

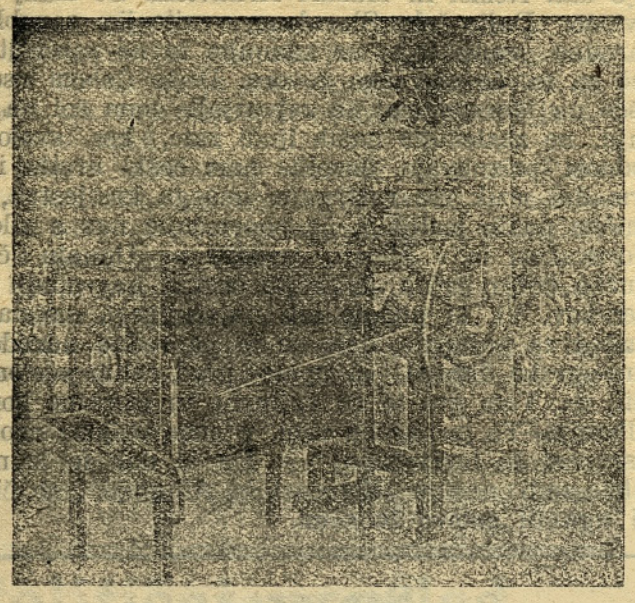

vsem kmetom naznani in se jim priporoča, da bi prišli k njemu stroje kupovat, ker zdaj jih ima okoli 2 do 300 doma, vsake vrste, ima zdaj najnovejše ročne mlatilnice, tudi geplne-mlatilnice, slamoreznice, reporeznice, pluge, brane, okopalnike in osipalnike, mline za sadje in grozje mlet, stiskalnice ali preše, najnovejše sesalke ali pumpe za studence in gnojnico, s katero se lahko napumpa v eni minuti eden polovnjak vode ali gnojnice, vsake vrste male in tudi velike tehtnice, tudi vsake vrste mostne tehtnice, katere postim sam postavit na svoj odgovor, stroje za seno kosit, obračat in grabit, najnovejše sejalne stroje, pri katerih se prihrani ena tretjina zrnja; ima tudi vsakovrstno železje za mline in žage, tudi mot rje na bencin, sesalni plin, surovo olje, sopar ali „dampf“, največje mlatilnice, zraven ima vse kar kdo rabi, stroje za šivat „Central Bobin“ po najnižji ceni, vsakovrstne stroje za kovače, lončarje, opekarje, tudi opreme za pekarije, kotle za kuho, brzoparilnike prave „Alfa Separator“, po najnovejšem izdelane, pri katerih se prihrani zelo veliko časa in drv. Najnovejše mline za zrnje mlet, da si lahko vsak kmet doma vsakovrstno zroje melje in doma vsakovrstno moko napravi, goni se lahko na roko, gepl, tudi na vodno in parno moč, domači izdelek, dam tudi vsakemu kmetu na poskušnjo; kolesa ali bicikelne pisalne stroje vsake vrste. Zmerne nizke cene, ugodni plačilni pogoji, tudi na več let. Kdor k njemu na dom pride, ali ako mu piše, da se on sam pri kmetu oglasi, dobi vsak kmet vse stroje 10 odstotkov ceneje, kakor drugače, vsakemu pride na svoje stroške na dom, da se dogovorita, ne na kmetove stroške. Vse varstvene priprave za mlatilnice se pri njem dobijo, katere mora vsak kmet imeti, kdor ima mlatilnico. 428

Franc Pleteršek

Maribor, Koroška cesta 10.

Zaloga pohištva

Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice, obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov, podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih postelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Gostilničarji pozor!

Velik postranski zaslužek Vam donaša patentovano sobno kegljišče s pištolo. Zahtevajte cenik.

Istotako Vam priporočamo najboljše sobne acetilenove aparate, takozvano »briketid-luč« po znatno znižani ceni in plačljivo v najmanjših obrokih. Zastopniki se iščejo.

Zinauer & Co. Sv. Jakob v Slov. gor.

Kdor hoče dobro vince piti

in svoje srce razvedriti naj obišče gostilno **Inkret v Karčovini.** Lajtersperška cesta kjer edino se točijo **znana dr. Turnerjeva vina vseh vrst.**

Dobi se tudi pristna **slivovka,** izborno **vinsko žganje** in dobro obležani **rum.** Cene nizke. Postrežba točna.

Kupim vsako množino vinskih drož, poljžev, suhih gob, orehov kakor tudi **žito vsake vrste** po **najvišjih** cenah

Jožef Perko, Lajteršperg

p. Pesniški dvor. 220

Liniment mazilo,

najbojše sredstvo, če si hočeš odstraniti potenje nog. Cena 3 krone (tudi v znamkah). — Pošilja franko.

Mestna lekarna pri c. kr. „Orlu“ v Mariboru

Glavni trg ik rotovža. 181

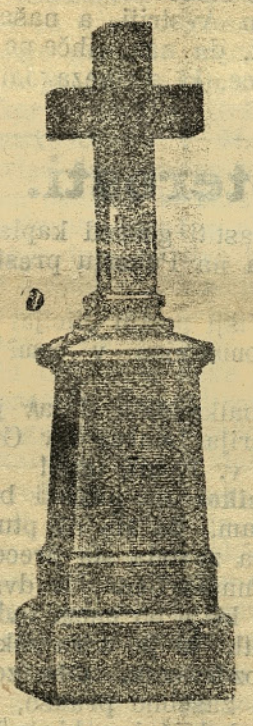

Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

Žaga, brusi in struže s strojnim obratom. :: Zavod za graviranje črk. :: Izvršuje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stavbena dela iz tu- in inozemskega materijala. Plošče za pobištvo iz raznobarvnega marmorja. :: Velika zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov. :: Najnižje cene. :: Kulantni plačilni pogoji. :: Naročila se izvršujejo točno. Cenik in stroškovni proračuni brezplačno.

Brzojavke: **Kamnoseška družba :: Celje.**

ROBERT DIEHL žganjarna v Celju

priporoča svojo doma žgano slivovko, tropinovec, vinsko žganje, brinjevec kakor tudi **štajerski konjak!** 47

Nikdar se ne bodete kesali - -

ampak zadovoljni bodete in vedno hvalili slovensko trgovino, ker si lahko veliko denarja prihranite če bodete vedno kupovali vse Vaše potrebščine v trgovini

J. N. Šoštarič, Maribor Gosposka ul. 5.

Veliko izbiro najboljšega in najmodernejšega blaga za moške in ženske obleke, platna, sukna, druka, satins, cefira. — Bogata zaloga gotovih oblek, srajce, kravate, ovratniki, naramnice, nogovice, dežniki itd. — Za telovadna društva vse potrebščine in kroji v zalogi.

Cene veliko nižje kakor drugod. Postrežba strogo solidna

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikovška cesta št. 5

se priporoča potnikom, ki prinočujejo v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe in snažne sobe; izborna kuhinja, zajamčeno pristna in dobra vina.

Za zabavo služi kegljišče. — Po leti sediš na senčnatem vrtu.

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lojzka in Pepca Leon.

Pravi Franck: s kavnim mlinčkom najboljši pridatek za kavo!

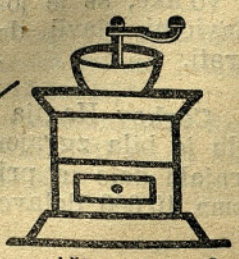

Tovarniška znamka.

slbay 2806, 1:111 A6

Založnik in izdajatelj: Konzorcij „Straže“. Odgovorni urednik: Lav. Kemperle. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.